

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 71 0 P 242683 22 Rev
Banjaluka, 02.11.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Tanje Bundalo, kao predsjednika vijeća, Davorke Delić i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljica K.N. iz B., P.Lj. iz B., K.M. iz B., koje zastupa punomoćnik Đ.Č., advokat iz B., protiv tuženog K.D. i K.N., oba iz B., B., koje zastupa punomoćnik Đ.I., advokat iz B., radi utvrđenja, odlučujući o reviziji tuženih protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 242683 21 Gž od 22.10.2021. godine, na sjednici održanoj dana 02.11.2022. godine, donio je

RJEŠENJE

Revizija se usvaja, obje nižestepene presude se ukidaju u pobijanom usvajajućem dijelu odluke o eventualnom tužbenom zahtjevu i u dijelu odluke o troškovima postupka i predmet se u tom dijelu vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 242683 16 P od 05.05.2021. godine, odbijen je (primarni) tužbeni zahtjev tužiteljica da se utvrdi da su tužiteljice K.N., P.Lj. i K.M., suvlasnici sa po 1/3 dijela nepokretnosti označenih kao:

- k.č. br. 2742 zvana R.Nj., pašnjak 4. klase, površine 756 m²,
- k.č. br. 2743/1 zvana R.Nj., njiva 6. klase, površine 6319 m²,
njiva 7. klase, površine 4712 m²,
- k.č. br. 2743/2 zvana R.Nj., njiva 7. klase, površine 425 m²,
- k.č. br. 3441 zvana K. voćnjak 3. klase, površine 524 m²,
- k.č. br. 3442 zvana Š. njiva 6. klase, površine 2157 m²,

sve upisane u List nepokretnosti broj 166 KO B.G., što su tuženi dužni priznati i trpjeti da se navedene parcele označene sa k.č. 2742, 2743/1, 2743/2, 3441 i 3442 izdvoje iz lista nepokretnosti broj 166 KO B.G. i upišu u novi list nepokretnosti na ime tužilaca sa po 1/3 dijela kod Uprave B.;

Da je ništav upis prava susvojine u korist tuženih D.K. i N.K. sa dijelom od po ½ na k.č. broj 2742, 2743/1, 2743/2, 3441 i 3442, sve upisane u List nepokretnosti broj 166 KO B.G., izvršen na osnovu rješenja Uprave PJ B. broj ... od 25.07.2016. godine;

Da se obavežu tuženi da tužiocima isplate troškove postupka u roku od 30 dana od dana donošenja presude (stav 1. izreke).

Usvojen je (eventualni) tužbeni zahtjev tužiteljica, te utvrđeno da su tužiteljice K.N., P.Lj. i K.M., suvlasnici sa po 1/30 dijela nepokretnosti označenih kao:

- k.č. br. 2742 zvana R.Nj., pašnjak 4. klase, površine 756 m²,
- k.č. br. 2743/1 zvana R.Nj., njiva 6. klase, površine 6319 m²,
- k.č. broj 2743/1 zvana R.Nj. njiva 7. klase, površine 4712 m²,
- k.č. br. 2743/2 zvana R.Nj., njiva 7. klase, površine 425 m²,
- k.č. br. 3166/1 zvana Ž.P., njiva 6. klase, površine 3146 m²,
- k.č. br. 3166/2 zvana Ž.P., nekategorisani put, površine 221 m²,
- k.č. br. 3177 zvana D.Nj., njiva 6. klase, površine 6542 m²,
- k.č. br. 3181 zvana B., šuma 3. klase, površine 3695 m²,
- k.č. br. 3195 zvana Č.V., šuma 4. klase, površine 3276 m²,
- k.č. br. 3196 zvana Č.V., pašnjak 4. klase, površine 1963 m²,
- k.č. br. 3236 zvana K., pašnjak 4. klase, površine 1985 m²,
- k.č.br. 3255 zvana T., pašnjak 4. klase, površine 3036 m²,
- k.č. br. 3271 zvana G.Č., njiva 6. klase, površine 8685 m²,
- k.č. br. 3273 zvana G., njiva 6. klase, površine 1301 m²,
- k.č. br. 3294 zvana S., njiva 7. klase, površine 4935 m²,
- k.č. br. 3300 zvana G.G., njiva 7. klase, površine 3491 m²,
- k.č. br. 3303 zvana M.Nj., njiva 7. klase, površine 9936 m²,
- k.č. br. 3322/1 zvana B. stambeni objekat, površine 103 m²,
- k.č. br. 3322/1 zvana B. ostali objekti, površine 13 m²,
- k.č. br. 3322/1 zvana B. stambeni objekat, površine 17 m²,
- k.č. br. 3322/1 zvana B. njiva 6. klase, površine 151 m²,
- k.č. br. 3322/1 zvana B. dvorište, površine 1000 m²,
- k.č. br. 3322/2 zvana B. voćnjak 3. klase, površine 4332 m²,
- k.č. br. 3322/3 zvana B. ostali objekti, površine 84 m²,
- k.č. br. 3322/3 zvana B. njiva 7. klase, površine 6685 m² ,
- k.č. br. 3322/4 zvana B.-put njiva 7. klase, površine 577 m²,
- k.č. br. 3328 zvana K.Š. njiva 6. klase, površine 3906 m²,
- k.č. br. 3328 zvana K.Š. njiva 7. klase, površine 3350 m²,
- k.č. br. 3345 zvana V. šuma 3. klase, površine 2263 m²,
- k.č. br. 3350 zvana P.Š. šuma 3. klase, površine 1973 m²,
- k.č. br. 3377 zvana G. njiva 5. klase, površine 621 m²,
- k.č. br. 3379 zvana B. njiva 5. klase, površine 382 m²,
- k.č. br. 3381/2 zvana Š. voćnjak 2. klase, površine 811 m²,
- k.č. br. 3381/3 zvana B. njiva 5. klase, površine 1108 m²,
- k.č. br. 3397 zvana G. pašnjak 3. klase, površine 1425 m²,
- k.č. br. 3403 zvana S. šuma 4. klase, površine 2428 m²,
- k.č.br. 3424 zvana M. njiva 6. klase, površine 4630 m²,
- k.č. br. 3425 zvana M. šuma 4. klase, površine 1719 m²,
- k.č. br. 3439 zvana Š. voćnjak 3. klase, površine 921 m²,
- k.č. br. 3441 zvana K. voćnjak 3. klase, površine 524 m²,
- k.č. br. 3442 zvana Š. njiva 6. klase, površine 2157 m²,
- k.č. br. 3443/1 zvana R. njiva 6. klase, površine 5168 m²,
- k.č. br. 3443/2 zvana R. njiva 6. klase, površine 555 m²,
- k.č. br. 3552/1 zvana Nj. njiva 7. klase, površine 1688 m²,
- k.č. br. 3552/2 zvana Nj. voćnjak 3. klase, površine 908 m²,

- k.č. br. 3552/3 zvana Nj. nekategorisani put, površine 151 m²,
- k.č. br. 3552/4 zvana Nj. njiva 7. klase, površine 55 m²,
- k.č. br. 3554 zvana O. šuma 4. klase, površine 1754 m²,
- k.č. br. 3561 zvana Lj.D. njiva 6. klase, površine 11109 m² i
- k.č.br. 3562 zvana G. šuma 5. klase, površine 2535 m²,

sve upisane u List nepokretnosti broj 166 KO B.G., što su tuženi dužni priznati i trpjeti da se navedene nekretnine upišu na ime tužilaca sa po 1/30 dijela u list nepokretnosti broj 166 KO B.G. kod Uprave B., te se utvrđuje se da je ništav upis prava susvojine u korist tuženih D. K. i N. K. sa dijelom od po 1/2 na k.č. broj 2742, 2743/1, 2743/2, 3166/1, 3166/2, 3177, 3181, 3195, 3196, 3236, 3255, 3271, 3273, 3294, 3300, 3303, 3322/1, 3322/2, 3322/3, 3322/4, 3328, 3345, 3350, 3377, 3379, 3381/2, 3381/3, 3397, 3403, 3424, 3425, 3439, 3441, 3442, 3443/1, 3443/2, 3552/1, 3552/2, 3552/3, 3552/4, 3554, 3561 i 3562, sve upisane u List nepokretnosti broj 166 KO B.G., izvršen na osnovu rješenja Uprave PJ B. broj ... od 25.07.2016. godine (stav 2. izreke). Obavezani su tuženi da tužiteljicama nadoknade troškove postupka u iznosu od 21.442,10 KM, u roku od 30 dana donošenja ove presude, dok se preko dosuđenog iznosa troškova, odbija kao neosnovan zahtjev tužiteljica (stav 3. izreke).

Rješenjem Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 242683 16 P od 19.08.2021. godine odbijen je prijedlog tuženih za oslobađanje od plaćanja sudski troškova – takse na žalbu.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 242683 21 Gž od 22.10.2021. godine, žalba tuženih je djelimično usvojena, presuda Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 242683 16 P od 05.05.2021. godine, preinačena je u dijelu odluke o troškovima postupka (stav 3. izreke), tako što je određeno da svaka stranka podmiruje svoje troškove postupka, umjesto ranije odluke kojom su obavezani tuženi da tužiteljicama nadoknade troškove parničnog postupka u iznosu od 21.442,10 KM, dok je žalba tuženih u ostalom dijelu odbijena i označena prvostepena presuda u dosuđujućem dijelu (stav 2. izreke), potvrđena.

Žalba tuženih je uvažena, rješenje Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 242683 16 P od 19.08.2021. godine, ukinuto i predmet vraćen prvostepenom sudu na ponovni postupak.

Blagovremeno izjavljenom revizijom drugostepenu presudu pobijaju tuženi, iz razloga povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji i pobijana presuda ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužiteljice predlažu da se revizija odbaci, odnosno odbije.

Revizija je osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je primarni tužbeni zahtjev tužiteljica: da se utvrdi da su tužiteljice suvlasnici sa po 1/3 dijela nepokretnosti označenih kao:

- k.č. br. 2742 zvana R.Nj., pašnjak 4. klase, površine 756 m²,
- k.č. br. 2743/1 zvana R.Nj., njiva 6. klase, površine 6319 m², njiva 7. klase, površine 4712 m²,
- k.č. br. 2743/2 zvana R.Nj., njiva 7. klase, površine 425 m²,
- k.č. br. 3441 zvana K. voćnjak 3. klase, površine 524 m²,
- k.č. br. 3442 zvana Š. njiva 6. klase, površine 2157 m²,

sve upisane u List nepokretnosti broj 166 KO B.G., što su tuženi dužni priznati i trpjeti da se navedene parcele označene sa k.č. 2742, 2743/1, 2743/2, 3441 i 3442 izdvoje iz lista nepokretnosti broj 166 KO B.G. i upišu u novi list nepokretnosti na ime tužilaca sa po 1/3 dijela kod Uprave B;

da je ništav upis prava susvojinje u korist tuženih D.K. i N.K. sa dijelom od po 1/2 na k.č. broj 2742, 2743/1, 2743/2, 3441 i 3442, sve upisane u List nepokretnosti broj 166 KO B.G., izvršen na osnovu rješenja Uprave PJ B. broj ... od 25.07.2016. godine;

da se obavežu tuženi da im naknade troškove postupka.

Predmet spora je i eventualni tužbeni zahtjev tužiteljica:

da se utvrdi da su suvlasnici sa dijelom od po 1/30 nepokretnosti upisanih u List nepokretnosti br.166 KO B.G., što da su tuženi dužni priznati i trpjeti da se navedene nepokretnosti upišu na imenu tužiteljica sa pomenutim suvlasničkim dijelovima,

da se utvrdi da je ništav upis prava susvojinje u korist tuženih D.K. i N.K. sa dijelom od po 1/2 na k.č. broj 2742, 2743/1, 2743/2, 3166/1, 3166/2, 3177, 3181, 3195, 3196, 3236, 3255, 3271, 3273, 3294, 3300, 3303, 3322/1, 3322/2, 3322/3, 3322/4, 3328, 3345, 3350, 3377, 3379, 3381/2, 3381/3, 3397, 3403, 3424, 3425, 3439, 3441, 3442, 3443/1, 3443/2, 3552/1, 3552/2, 3552/3, 3552/4, 3554, 3561 i 3562, sve upisane u List nepokretnosti broj 166 KO B.G., izvršen na osnovu rješenja Uprave PJ B. broj ... od 25.07.2016. godine,

da se obavežu tuženi da im naknade troškove postupka.

Na osnovu izvedenih dokaza i rezultata cjelokupnog postupka, prvostepeni sud je utvrdio: da je N.K. bio otac prednika tužiteljica B. i djed tuženih (otac njihovog oca U.); da su nakon smrti N.K., tj. zajedničkog prednika parničnih stranaka (1944. godine) prednik tužiteljica pokojni B., zajedno sa prednikom tuženih U. bili uknjiženi kao suvlasnici na nekretninama koje su bile uknjižene kao vlasništvo pokojnog N.; da su predmetne nekretnine nakon smrti N. bile upisane u PL broj 166 KO B.G. kao posjed prednika tuženih U.K. sa 1/1 dijela; da su tužiteljice po osnovu pravosnažnog rješenja o nasljeđivanju iza pokojnog K.B. bile upisane i uknjižene kao suvlasnice na označenim nekretninama sve do postupka izlaganja na javni uvid podatka o nepokretnostima i utvrđivanja prava na nekretninama (koji se vodio pred Upravom) i u kojem je dana 25.07.2016. godine doneseno rješenje kojim je utvrđeno pravo susvojinje na nekretninama u korist tuženih sa po 1/2 dijela, odnosno brisano pravo susvojinje tužiteljica i nekretnine nakon toga uknjižene u List nepokretnosti broj 166 KO B.G.; da nakon smrti oca U. (2009. godine) tuženi drže u faktičkom posjedu pretežan dio predmetnih nekretnina; da između stranaka nikada nije provedena fizička dioba predmetnih nepokretnosti nego se stranke zajedno sa još 146. suvlasnika nalaze u suvlasničkoj zajednici po zk.ul.br. 441 KO SP B.; da iz zk.ul.br. 441 KO B.G., zk.ul.br. 440 KO B.G., Pl. 166 KO B.G., te nalaza i mišljenja vještaka geodetske struke, proizilazi da su tužiteljice i predak tuženih bili uknjiženi kao suvlasnici predmetnih nepokretnosti, a da se kao posjednici istih u cijelom proteklom periodu do donošenja rješenja Uprave bio upisan ranije K.U., a po njegovoj smrti tuženi kao njegova djeca; da je rješenjem o nasljeđivanju iza pok. K.N. 1958. godine ostavinski sud proveo postupak raspravljanja zaostavštine iza oca pravnog prethodnika tužiteljica i djeda tuženih, te kao nasljednike utvrdio suprugu S. i djecu, te snahe i unuke iza ranije preminule djece pok. N., kada je utvrđeno da zaostavštinu čine nepokretnosti upisane u zk.ul.br. 52 KO B., sa dijelom 3/10, zk.ul.br. 87 KO B., sa dijelom 9/40 i zk.ul.br. 164 KO B. sa dijelom 1/8, te utvrdio da sinovima U. kao prethodniku tuženih i maloljetnom prethodniku tužiteljica pok. B. pripada svakom po dio od 72/720 u zaostavštini iza pok. K.N.; da prema zk.ul.br. 441 KO SP B. i zk.ul.br. 440 KO SP B. proizilazi da su tužiteljice bile uknjižene kao

suvlasnici na predmetnim nepokretnostima, iz čega proizilazi da je i rješenje o nasljeđivanju iza pok. N., kao i iza pok. B. bilo provedeno u zemljišnim knjigama u vrijeme kada se pred Upravom vodio postupak utvrđivanja prava na nepokretnostima; da je iza K.S. 1991. godine vođen ostavinski postupak i doneseno rješenje o nasljeđivanju, što znači da je i ona bila označena kao nosilac prava suvlasništva na predmetnim nepokretnostima i da je rješenje o nasljeđivanju iza njenog pok. supruga N. bilo provedeno u zemljišnim knjigama, te je ona imala zaostavštinu koju je naslijedila kao N. supruga, a za njene zakonske nasljednike su proglašeni sinovi U. sa dijelom 6/7 i V. sa dijelom 1/7; da je iza pok. K.B. doneseno rješenje o nasljeđivanju 2013. godine kada je proveden ostavinski postupak iza supruga i oca tužiteljica, a strica tuženih, kada su za zakonske nasljednike proglašeni supruga N. i djeca Lj. i M. i utvrđeno da zaostavštinu sačinjavaju nepokretnosti upisane u zk.ul.br. 439 KO B. sa dijelom 1/80, zk.ul.br. 441 KO B. sa dijelom 36/1496, zk.ul.br. 440 KO B. sa dijelom 9/4, te Pl 200/0 KO G. sa dijelom 1/1, te za nasljednice proglašeni supruga i kćerke svaka sa dijelom od 1/3 na navedenim nepokretnostima i da je rješenje o nasljeđivanju za pok. B. bilo provedeno u zemljišnim knjigama u vrijeme kada se pred Upravom vodio postupak utvrđivanja prava na predmetnim nepokretnostima; da je vještak geodetske struke sačinio nalaz i mišljenje na osnovu uvida u zemljišno - knjižnu dokumentaciju, dokumentaciju u spisu i izlaskom na lice mjesta, kojem je sud poklonio vjeru, te je utvrdio sljedeće: da su predmetne nekretnine u vrijeme izrade nalaza upisane u List nepokretnosti broj 166 kao susvojina tuženih sa od po 1/2 dijelova, da su iste po starom premjeru bile upisane u ZK UL broj 441 KO SP B. u koji su tužiteljice bile upisane kao suvlasnici sa od po 12/1496 dijela i u ZK UL broj 440 KO SP B. (dio kč. broj 80/5) sa od po 3/400 dijela, da su predmetne parcele, po starom premjeru bile upisane u ZK UL broj 52 KO B. (kasnije elektronski ZK UL broj 441 KO SP B.) i kč. broj 80/5 koja je bila upisna u ZK UL broj 87 (kasnije elektronski ZK UL broj 440 KO SP B.), da su na osnovu rješenja o nasljeđivanju umjesto N.K. u ZK UL broj 52 bili upisani S. (supruga N.) te pravni prednik tužiteljica B. i pravni prednik tuženih U. sa od po 3/100 dijelova, da su na osnovu rješenja o nasljeđivanju umjesto S. u ZK UL broj 52 upisani U. sa 6/280 i V. sa 1/280 dijelova, odnosno da su u ZK UL broj 441 KO SP B. upisani U. sa 26/149 i V. sa 4/1496 dijelova, da su tužiteljice po osnovu nasljeđivanja iza pokojnog B. bile upisane sa po 12/1496 dijelova, da su predmetne parcele po novom premjeru bile upisane u PL broj 166 KO B.G. na ime U.K. sa 1/1 posjeda, da su predmetne parcele stupanjem na snagu katastra nepokretnosti upisane u LN broj 166 KO B.G., da su parcele iz tužbenog zahtjeva po starom premjeru bile upisane i na treća lica, a da je prednik tužiteljica bio upisan sa 3/10 dijela suvlasništva, da promjene u zemljišnim knjigama nisu provođene (ili vrlo malo), a suvlasnici se nisu izdvajali iz suvlasničke zajednice, tako da je ukupna površina u z.k. ul. blizu 1 000 000 m², da su se po novom premjeru stranke u posjedovnim listovima upisale kao korisnici, ali su u z.k.ul. ostali u suvlasništvu, da se ne može izjasniti da li je još neko od nasljednika K.N. izdvojio svoj posjed po novom premjeru, kao npr. K.M., koji je izdvojio svoj posjed po novom premjeru, a ostao u suvlasništvu u z.k. ul. 52. i 87, da su predmetne parcele stupanjem na snagu katastra nepokretnosti 15.01.2019. godine upisane u LN 166 KO B.G.; da je vještak na raspravi dopunio nalaz i izjasnio se da su tužiteljice bile upisane kao suvlasnice na predmetnim nepokretnostima po osnovu dnevne naredbe broj 3844/13, a da je osnov brisanja njihovog suvlasništva bio postupak izlaganja podataka na javni uvid i formiranje katastra kada su u list nepokretnosti upisani tuženi sa dijelom od po 1/2, te da su tužiteljice bile upisane kao suvlasnice do dana stupanja na snagu katastra tj. do 15.01.2019. godine.

Kod ovako utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud nalazi da je pravni prednik tužiteljica na osnovu nasljeđa iza svog oca N. bio upisan kao suvlasnik predmetnih nepokretnosti,

a da su nakon njegove smrti tužiteljice na osnovu nasljeđivanja bile upisane kao suvlasnici predmetnih nepokretnosti i to sve do postupka izlaganja koji se vodio kod Uprave kada je bilo „brisano njihovo pravo suvlasništva i upisani tuženi sa pravom suvlasništva na svim predmetnim nepokretnostima sa dijelom od po ½, te da su stupanjem na snagu katastra nepokretnosti prestala da važe katastarske i zemljišne knjige za KO B.G., odnosno prestale su da važe zk.ul.br. 441 KO SP B., zk.ul.br. 440, KO B. i Pl br. 166 KO SP B.G., pa tako i sva prava upisane u tim evidencijama. Kako su tuženi kao pravni sljednici svog oca U. nakon njegove smrti bili upisani kao suposjednici u Pl. br. 166 KO B., to je komisija Uprave tužene kao suposjednike oglasila po mišljenju suda bez pravnog osnova i suvlasnicima od po ½ dijela iako je komisija u vrijeme odlučivanja imala zemljišno-knjižne podatke iz kojih se lako moglo zaključiti da su i tužiteljice i tuženi uknjiženi sa određenim suvlasničkim dijelovima.

Cijeneći da iz nalaza i mišljenja proizilazi da je prednik tužiteljica iza svog pok. oca naslijedio dio od 1/10, te kako tužiteljice (eventualnim) tužbenim zahtjevom traže dio od po 1/30, što predstavlja po 1/3 od 1/10, prvostepeni sud je našao da je ovaj tužbeni zahtjev osnovan, jer su tužiteljice putem nasljeđivanja stekle pravo suvlasništva svaka sa po 1/30 dijela, pa je utvrdio i da je ništav upis tuženih koji je izvršen na osnovu rješenja Uprave na naprijed utvrđenom djelu tužiteljica, odnosno njihovog prava suvlasništva na predmetnim nepokretnostima.

Kako su tužiteljice zahtjev postavile kako primarni i eventualni, a na ročištu od 26.03.2021. godine se odrekle primarnog tužbenog zahtjeva, to je prvostepeni sud u skladu sa odredbom člana 55. stav 4. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP), te odredbe člana 181. ZPP, donio odluku kao u izreci prvostepene presude, te odbio u cjelini primarni tužbeni zahtjev, a usvojio eventualni tužbeni zahtjev, pozivom na odredbu člana 23. Zakona o stvarnim pravima („Sl. glasnik RS“, broj 124/08, 3/09, 58/09, 95/11, 60/15 i 107/19, u daljem tekstu: ZSP).

Drugostepeni sud je temeljem odredbe člana 226. i člana 235. tačka 3. ZPP odlučio kao u izreci drugostepene presude.

Revizijom se dovodi u pitanje pravilnost odluka nižestepenih sudova u pobijanom usvajajućem dijelu.

Predmet pobijanja u ovom revizionom postupku je drugostepena presuda u usvajajućem dijelu odluke o eventualnom tužbenom zahtjevu.

Tužiteljice su postavile dva tužbena zahtjeva, primarni i eventualni, shodno odredbi člana 55. stav 4. ZPP.

Na ročištu za glavnu raspravu 26.03.2021. godine tužiteljice su se odrekle primarnog tužbenog zahtjeva, a ostale kod eventualnog tužbenog zahtjeva, te je prvostepeni sud u skladu sa odredbom člana 181. ZPP, pravilno odlučio kada je odbio primarni tužbeni zahtjev.

Pogrešno revident smatra da se odricanje tužiteljica od primarnog zahtjeva proteže i na eventualni zahtjev i da je trebalo odbiti oba zahtjeva.

Zahtjevi kumulirani na način propisan odredbom člana 55. stav 4. ZPP, kao primarni i eventualni, su samostalni zahtjevi koji se međusobno isključuju, pa ih sud (i kada odlučuje o njima) ne može sve usvojiti, već samo jedan od njih, ukoliko nađe da je osnovan.

Zato je u dispoziciji tužioca da, u skladu sa odredbama ZPP, postavi tužbene zahtjeve na takav način, tako i da se odrekne jednog od tih zahtjeva, kako pravilno nalazi drugostepeni sud.

Neosnovano se revizija poziva da je sud prilikom odlučivanja o eventualnom tužbenom zahtjevu bio u obavezi primjenom člana 58. stav 1. i 2. ZSP utvrditi pravo vlasništva u korist tuženih kao jači pravni osnov, kako je to utvrdila i Komisija za izlaganje, jer su u ovom postupku tuženi osporavali tužbeni zahtjev tužiteljica tvrdnjama da imaju savjestan i zakonit posjed i da upis u Posjedovnom listu broj 166 odražava faktičko stanje na terenu, a nisu postavili protivtužbeni zahtjev o kojem bi sud morao odlučivati. Za takav zahtjev tuženi nemaju ni pravni interes jer su u LN broj 166 upisani kao suvlasnici predmetnih nekretnina.

Tuženi tokom postupka nisu sporili da je pravni prednik tužiteljica njihov stric, rođeni brat njihovog oca U., te da je prednik tužiteljica nasljeđivanjem iza svog oca N. stekao pravo suvlasništva na određenim suvlasničkim dijelovima na predmetnim nekretninama, odnosno da su tužiteljice nakon smrti njihovog prednika pokojnog B. nasljeđivanjem stekle pravo suvlasništva na određenim suvlasničkim dijelovima na predmetnim nekretninama, kao i da su i oni naslijedili predmetne nekretnine iza svog pokojnog oca U., da su sa tim dijelovima bili uknjiženi u zemljišne evidencije, u z.k.u.l. broj 440 i z.k.u.l. broj 441, KO B.G..

Iz z.k.u.l. broj 441 KO B.G. i z.k.u.l. broj 440 KO B.G., PL broj 166 KO B.G., te nalaza i mišljenja vještaka geodetske struke, proizilazi da su i tužiteljice i prednik tuženih bili uknjiženi kao suvlasnici predmetnih nekretnina, svi po osnovu nasljeđivanja, da su parcele iz tužbenog zahtjeva po starom premjeru bile upisane i na treća lica, da je prednik tužiteljica bio upisan sa 3/10 dijela suvlasništva, da promjene u zemljišnim knjigama nisu provođene (ili vrlo malo), a suvlasnici se nisu izdvajali iz suvlasničke zajednice, ali su u z.k.ul. ostali u suvlasništvu, da su kao posjednici istih (do donošenja predmetnog rješenja Uprave) bili upisani najprije U.K., a nakon njegove smrti tuženi kao njegova djeca, ali su u z.k.ul. ostali u suvlasništvu.

Među strankama nikada nije provedena fizička dioba predmetnih nekretnina, već su se stranke zajedno sa još 146 suvlasnika nalazile u suvlasničkoj zajednici (po ZK UL broj 441 KO SP B.).

Rješenjem Uprave formiran je list nepokretnosti broj 166 KO B.G. u kojem su upisani tuženi kao suvlasnici i suposjednici sa od po ½ dijela na predmetnim nekretninama, odnosno tim rješenjem suvlasnička prava tužiteljica su brisana.

Stupanjem na snagu katastra nepokretnosti (dana 15.01.2019. godine) prestale su da važe katastarske i zemljišne knjige za KO B.G., odnosno prestale su da važe ZK ul broj 441 KO SP B., ZK UL broj 440 KO SP B. i PL broj 166 KO SP B.G., pa tako i sva prava upisana u tim evidencijama, pa su sada nekretnine upisne u List nepokretnosti broj 166, u koji se upisuju prava vlasništva i pravo posjeda kao jedinstvena evidencija tj. usaglašeno stanje po ranijem zemljišnom i ranijem knjižnom stanju u kojem su nekretnine bile uknjižene.

Tužbeni zahtjev (eventualni) tužiteljice temelje na tome da su kao suvlasnici bile upisane u zemljišnim knjigama, na osnovu rješenja o nasljeđivanju K.B. broj: 71 0 O 151187 12 O od 26.07.2013. godine, kojim su naslijedile svoga pravnog prednika, tj. supruga i oca, a da je i on rješenjem o nasljeđivanju broj: O-... od 25.01.1958. godine proglašen nasljednikom iza svog oca

K.N., slijedom čega traže da se utvrdi da su suvlasnici sa po sa po 1/30 dijela nekretnina u LN 166 KO B.G.

Tužba je podnesena u toku formiranja katastra nekretnina (21.07.2016. godine), a prije njegovog osnivanja (15.01.2019. godine). Tužba tužiteljica u ovoj parnici prema činjenicama na kojima se temelji (eventualni) tužbeni zahtjev (da su suvlasnici na nekretninama u z.k. ul. broj 441 koje su stekli nasljeđivanjem) je stvarnopravnog karaktera, a postupak u kome je njihovo pravo suvlasništva brisano u Listu nepokretnosti broj 166, daje im pravni interes za podnošenje takve tužbe.

Suvlasništvo (član 13. Zakona o osnovnim svojinsko-pravnim odnosima - „Službeni list SFRJ“ broj 6/80 i 36/90 i „Službeni glasnik RS“ broj 38/03 i član 25. ZSP) je pravo susvojine dva ili više lica na jednoj (nepodjeljenoj) stvari, svakog prema svom udjelu srazmjerno cjelini (idealni dio). Suvlasnici se sve do diobe nalaze u suvlasničkoj zajednici. Kada suvlasnik podnosi tužbu protiv drugih suvlasnika tvrdeći da povređuju njegovo pravo, tada po odredbama materijalnog prava takva tužba (da bi bila uredna i sud po njoj mogao postupati), mora obuhvatiti sve suvlasnike.

Slijedom toga, tužiteljice su tužbom morale na pasivnoj strani označiti (pored tuženih) i sva lica koja su bila upisana u zemljišnoknjižnim evidencijama kao suvlasnici tih nekretnina, jer se sva ova lica, čije pravo suvlasništva je takođe bilo upisano u zemljišnim knjigama, nalaze u procesnoj zajednici nužnih jedinstvenih suparničara. Radi se, dakle, o jedinstvenim i nužnim suparničarima o kojima govori odredba člana 366. ZPP, u odnosu na koje se zbog prirode pravnog odnosa spor može riješiti samo na jednak način, tako da se smatraju kao jedna parnična stranka, te se i odluka o tužbenom zahtjevu odnosi i na ta lica.

Iz tih razloga, a cijeneći da su tuženi u ovoj parnici jedinstveni suparničari u odnosu na koje se zbog prirode pravnog odnosa spor može riješiti samo na jednak način, o čemu nižestepeni sudovi nisu vodili računa i nisu naložili tužiteljicama da na strani tuženih označe sva lica koja su bila upisana u zemljišnoknjižnim evidencijama kao suvlasnici tih nekretnina, proizlazi da su postupali po neurednoj tužbi, slijedom čega je odlučeno kao u izreci na osnovu odredbe člana 249. stav 1, a u vezi sa odredbom člana 366. ZPP.

U ponovnom postupku, prvostepeni sud će otkloniti nedostatke tužbe saglasno uputama iz ovog rješenja, te će pravilnom primjenom materijalnog i procesnog prava donijeti na zakonu zasnovanu odluku, za koju će dati jasne i logične razloge.

Predsjednik vijeća
Tanja Bundalo

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić